

1. Esta kipa en klimzin of gew. wordt
xe. in za ba. (E. bij sommigen de laatste
jaren meer naar d. werd meegedeeld)
2. man kamaro. st ista bluma gongito
3. te. gewo. redx sprinax ale. nox mar nimasines
4. spc. janis m kwo. warak
5. opteaxip kre. gaza versximolt bio. st
6. da timaran hedana splinter in xanavina
7. da skipor lektu datipa af
8. indi fabrik isniks tazi. n
9. kumda ge. mar hi. r kae. int. humar
10. kastale. in givons fir glo. za bi. r -
glaskas. pint onbek. (Name. t. joll)
11. wilde ons twe. i kilo. morela breng -
krikskas (morela = morellen - kriks. kleine
kersen - korsa. Kersen) // brengans = brengans //
12. za heba misn va. va drikaw. e. in
oe. tjedronka of te. xomakt offe. xero. s po
13. ha. i. dre. gda mae. in midana knop of
den di. ja dre. gda
14. ikhe xana kni gazi. n
15. vastano. vort wor nifl m. gari. rt
16. ipsa. bla. i. dak mar ni me. gago. n xe. mi hali
17. ikhet ni. xado. n mo. tja of menakr
// haz. isef //
18. wi hedat xad. - dan di. ja dit. r onkomt
19. spin. spenakpa. ra. gabol
20. pet. mats (zond) - ba. n - bana. ut. - -
wa. j. padestu. l. hex. ki. kfers ook kiker(t).
perovlo. gal
21. di ke. l di makr da he. lo we. ralt ont
fexta // ke. l is ook heel //
22. ikhalu kro. ltjs xe. vr
23. En elant lot fol a. wa sxe. sp af bre. kr
24. he. i. hedis anam be. i. lt xakre. go of
sp. xl. o. sp
25. gifmatwe. bre. ja sti. ran. bri. jar. da
britst
26. dae stanbe. ol. st. tot of sto. to. ni. mi. r
27. di ke. l hedanle. um aran gro. stan hi. ar
28. dan dy. vol isni indan he. mal gable. vr
// lysafar = lucifer //
29. da sXo. elke. indar xe. in ma. to mestar nor
of no. daze. j gawi. s
30. ikantox ni kuma il. rik hlo. r xe. i
31. da bi. sta zoe. tpa gra. x la. in me. tslobar
32. he. i. kani xo. n waraks - he. i. he k. sp. en
33. stekis of xetis mo. sti. l indi. am
be. zam
34. ne. ja m1 ke. gols worter ni. me. gospalt
35. hoe. t. khebu al twe. i. ke. r gari. pa
36. di pe. r isni re. ip. do. r xetnuxa
wita pitin
37. za xe. in no. t feltu // ve. lt = complex weiland
in de komgronden //
38. Za heders za gelt me. sp. xamak of
za ketam ers fan za gelt affaholap
39. he. i. of di. ja kalt no. t we. t brizya
40. za ista helafan da ro. m kwe. t // maar:
m han ro. m naasteen: m han ro. m //
41. da ke. l mossu. vr. w basxeroms of
be. iston
42. Inda wo. sl (de Waal) zwitma is xev. c. el. r
43. he. i. he fol pro. t omdeki starakis
44. we. mta dor da helafan hebben gaeli.
do. a. ndara heloft
45. helapis me. j. efa da bet sp. l. po
46. onza metsa. r iso vet. aranslek (vuil) of
asmadar (dik)
47. za du. n wi. at wiststa han sprinxa - an
wedasxup
48. dam bo. m kwe. kar zal dam bo. m
intu

49. du. Ersta venstors dix // lœ. Yks zijn de
houten blinden buiten; deze heten ook venstors
 50. tbaigin ta lœ. ja varda k*s*.rok - R.*k*'s
vruymis, ook wel vrou.gz k*s*.r^ok - ho.s^oxmis-
tlaſ
 51. da sprā.ij - kikforstandrl - œ. Ytsprā.ja-
œ. Itsprā.ja - œ. Ytbrā..ja - klo.r makə -
mesi. slixta (in Heeselt, L.87a: messig =
meſt) - on sne. i brō.øt smē.ra // ma puſ
brō.øt = een ſtapel boterhammen //
 52. di vrc. " heſar of heſa ho.øt aflo.tø of
 aflo.tø knipr
 53. xan vrc. ðe r heſimx es jo.øt lay nar sXō.øl
 labo gø.n
 54. ikhebatm affrc. ja om zo la.øt lanſtwor
 to gø.n
 55. vrc. la va.rra zida nif. l in deſtre.k
 56. kf. lso pøta z.e. in nif. l wort
 57. da sXitar sto. be. idanō.øra - ha.øt (moderne
haard), vroeger be. tſy. r
 58. imart i.zet nax te k*s*.u t om te bals
 59. di ka.øs given gu.øt li.øt wø.
 60. he.øt truket part onda start
 61. vrou.gz kuranda goeli. hi.øt i.ðar jo.øt
 nordekeramis
 62. dan dō.øt məni. xe.øt da onza li.øt van he.øt
 valmatis // ðe pø.øt/
 63. gørax mo.wel mar ga.øt j niks te.øt gø mo
 64. da xwɔ.øfers of da xwø.øfers (Verwoest)
 xwø.øl of al ga.øt trøkum
 65. goda vando.øt ni ko.øt of mata vando.øt
 ni gø.øt k*s*.tø
 66. e.øt zali. okxra.øt k*s*.øt of he.øs
 67. xana mō.øt or of stō.ømf.øt is køpot
 // mō.øt or = een boot, door motor voort bewegen //
 68. tis ana hi.øt da xawi.øt - tizanen xaxtan
 d.vmt
 69. da menaka loptip blo.øt vu.tø
 // pø.øt is ruwer //
 70. ðar ixana barst of sXø.øt in da han
 71. ikwø.øt data post en bri.øt broxe
 72. ikhe pe. in ont hart of me. in hart du se.øt
 73. i han mæxen e.øgew.øt minna omgo.øn
 74. no. sXøf.øt spaa wa at part vñ da
 ne.øj of ne.øja kar
 75. ikheban li.øtja korts van vñc midax al
(ook na twijfel van mijn kant over vertaling
laatste deel deze toch gehandhaafd)
 76. da xō.øt vanda kō.ønig i.zok sold.øt
 xawi.øt // ðe jø.øt van ieder ander //
 77. wita gina ro.jøma. køt to wø.øna - ambo.øt
 78. di ro.øt heba laga dō.øt (ø)ns of prikers
 79. ik xlø.ør niks fan of ginsnars fan
 80. tke.ønt was dō.øt vñdexat kenda dø.ør
 ook dō.øt pa // gedopt = gedoopt //
 81. xan ð.øt gø en xan o.øt ra.øt lo.øt pa
 82. tdi.øtka of tme.øtka vander is midambenska
 nart bøs xøgø.øn om bre.øma tøpløk
 83. ðar ixan sport œ. Yti le.øt
 84. he.øt zeta on he.øt ñ.øt of o.øt pa
 85. da minna xøxtø niks anders as xelt en
 xu.øt // ðare.øt kdom //
 86. da.øt mont is drø.øt fandøn dors(t)
 87. di.øt we.øt maken dra.øt - tizan umwe.øt of
 tizan e.ønt um ðærhe.ønn
 88. ikøx far da kle.øna(jøna) in trumka of
 m kle.øna tøm
 89. dambøk is dō.øt xøgø.øn em deti ma kors
 ingøsluka het
 90. at far.øt vanim was kort ma.øt xøut
 91. œ. Ytø zon ixat (= is het) be.øt sta van alams.øt
 92. onz sXitar mæxut kana mikø
 93. xy.øt is efø nor manen høt of xy.øt manen
 høt is efø op

94. ik weet ni wortekun mo of mych ny. ko
 //ook: ikwetni//
95. en ka. "wa kelder issu. t frat bi. ir
 96. ik mus ssoblu. t drinke sm. n lo
 star. rok
97. ik mat of mot erzat vu. jor inde stal
 kroe. yj
98. mon bry. r was mu. j
99. da ro. om bu. r (vroeger) of da melakbu. r
 (tegenwoordig) hedone of maktone gru. to
 ru. t
100. di. melak is dñ en ky. r - styrtam
 dor me. t tor ny
101. wa xo. "ws di pnb inay. r vol kina ma. ko
102. deris of dorval niks fan im torexo-
 on saky. r imant - en saky. r warak
103. he. i km no. st eminy. t bals. t
104. inits. lijs ze. in dor baraga di ry. r sp. r ws.
 spe. go = overgeven, ook spuwen, bv. iemand in
zijn gezicht spe. go
105. drrvda ge. i do. r opted. r ws
106. ta bo. sm hebozen stik fanda bruxer. ro
107. ga mndensvæls is kuma bøke. kr
 //monsterr van paarden//
108. he. i is fan lq. r vs qokoma miden gu. jo
 partemene. j of miden ho. sp. xelt
109. di dfr is far by. kah. ut xamakt
110. en gatz. u wdr vro. u w moxu. t kina na. jo
111. ik hep hi. "gras xra. t mar twas xin xut
 ss. t
112. di. m bra. "war rex dat nax tady. r ssomta
 b. u. wr
113. baks. ik baks. ge. baks. he. baks. bakti-
 we. baks. ik baks. ge. baks. he. baks.
 we. baks. we. heba gebaks
114. bi. ja. ik bi. j. ge. bi. (t). he. bi. we. bi. ja. bi. ja
 we. ik bo. a. j. ik hep xeho. j. bo. a. j. he. a. j. of
 hali ok
115. tixana kle. na mar tixan guj
116. ga kln hi. r a. jar opta mart kro. "ga
117. he. i he gaze. t deti smo deyka xo. " (= zon)
118. da me. t ze. t deti gale. ik hat
119. dor wa. ro va. f prax. zo
120. onder di. jan e. kambö. sm of e. kambö. sm
 liga vq. l e. kols
121. twa. ter zal do. lok wel kó. oka. tkoktal
122. thó. oji isckry. n. tis nax marpas xema. it
123. — ma. ka za mitan dö. "jor vanan a. sj
124. da bampi ka zalt. r slep kina gry. ja
125. da pasto. oj. he guja we. in
126. ons o. ut hoe. yj is affabran. nt
127. da ro. sm spet oe. ystet oe. ystet vandaku. j
128. da koester lœ. yk. an kroe. yj. twe. j kroe. yj
129. da bo. sm fanda kroe. ywa. t go boe. ygo
 dfr dfr da vrax // boeri. s van een han //
130. da tue. j doe. ytsars kwd. mo nar bæ. yta
131. xz heban nm bnt en bla. "ur gesla. + go
132. da ss. us ixan litja din. fla. "ur
133. da sniw lir dik
134. tixan e. "waxhet (of trs araxlan)
 Xale. ja daku of deku gazi. n hep
135. nc. "wpo. "t ws. n. "on he. a. ls ne. ja stat
136. du. n. ik du. jst. ge. dudst of dut. he. i
 dudst. we. dunst - goeli du. ddt. roeli of
 hali dunst - ik de. jst of dinat - ge. i des
 of dinat. he. i de. jst of dinat - we. i de. jst
 of dinat - goeli de. jst of dinat - roeli
 de. janat of dinat - de. jiktæ of
 diniktæ. de. tit mar of dntit ma. -
 dejazat mar of dinazat mar
137. du. rpa. of dp. rpa. - dp. rpiersk. — - ds
 ssdo. a. ts
138. do. ss. he. id. s. he. id. sta. he. i he xadessa
139. bæ. inda. ik bæ. in. gæ. bæ. in. ha. bæ. in. we. i
 bæ. inda. goeli bæ. in. xæ. bæ. inda. bæ. inti-
 bonti. ik hep xehoendr

140. Locale Landmaten: om lander = xp.vr
hont - marsgra = 6 hont = 400 rujs (= 85 a²)
1 hont = 67 ru.j - 1 ru.j = 16 vut = 5 tre.ja.
Bij sloot graven dezelfde roede.

141. Locale Waternamen: da wort - da witterij (Komt tussen Wadenrijen en Geldernalsen in de Linge) - da eya witterij - da wa. i wek witterij - da grajt (van thans verdwenen kasteel) - da ha. se graft - Verder: slö. o. ta en trekslö. o. ta

De naam van deze plaats in haar eigen dialect is Varok

De inwoners hebben varakse

Hun bijnaam luidt: varakas, gesproken van hemerso ss (he. mort = Ophemert)
en hissels krajs - Het volgende rijm op plaatsen uit de omgeving is er bekend:

Tiel is een grote stad

Hemert is een ossegat

Varik is het allerbest

Hisselt is een kraaiennest.

De laatste twee regels luiden in Heesselt:

Varik is een varkensnest

Hisselt is het opperbest.

Obantal inwoners op 1 jan. 1956: gemeente Varik, omvattende de dorpen

Varik en Heesselt: 1186 inw. Hiervan wonen er ± 850 in Varik.

Taaltoestand. Gedeelten van de plaats: st ho. o. xe. nt - da kerkestrat - da mp. lestrat - da gro. o. stra. t - da walxt - tle. xe. nt - da ke. varstrat - da p. o. swex - da wa. i wek - Plaatselijk geen verschillen wel met Heesselt, in Varik br. boer in Heesselt boer. Er wordt geen beschouwd Nederlands gesproken door de echte Variksen.

Middelen van bestaan: landbouw, veehouderij en fruitteelt. Veel arbeiders werken op de steenfabriek in Heesselt.

Zegsleden. 1. Johanna Hendrika Helena van Waarden; 49 j.; hier geb.; onderwijzeres; schooltijd in Tiel, 4½ jaar in Opijen werkzaam geweest, verder altijd in Varik; v. van Varik, M. van Echeld; spreekt in de school A.N., verder Variks.

2. Hendrika van Waarden; 47 j.; hier geb.; in huishoud en werkzaam, zusje van 1; spreekt gewoonlijk Variks.

3. Johannes van Waarden; 44 j.; hier geb.; boer; broer van 1; spreekt gewoonlijk Variks.

4. Robertus Jan Hendrik Verwoert; 27 j.; hier geb.; boerenarbeider, heeft hier altijd gewoond; v. van hier, M. van Heesselt; spreekt altijd Variks.